

Bratislav Ljubišić**ANA VIĐEN**

Jun – Jul 2005.

Kao i u slikarstvu i u skulpturi postoji način da se iluzijom pojača osnovni utisak o obliku, materiji i samom predmetu koji je nastao umetničkom intervencijom. U antička vremena upotreba boje i skraćivanja bila je itekako poznata. To bojenje skulptura pomagalo je kasnije umetnicima baroka da izazovu neobično snažne efekte muke, bola. Tako se momenat zastršivanja najbolje izražavao i moć inkvizicije, a u ime Hrista, povećavala. Naravno, i moderna skulptura nije od toga bežala. Znali su umetnici da neočekivanim kombinacijama materijala – kao što je Fidija radio kombinujući zlato, slonovaču i običan metal – stvarali iluziju nečeg drugog od onog što pogled prenosi mislima. Mnogi smatraju da je rupu u skulpturi izmislio Henri Mur, međutim istina je drugačija: to je otkriće Barbare Hepvort. Time se spaja jedna strana sa drugom. Prodor kroz unutrašnjost samo je jedan od elemenata da se istakne dinamika. A gde je dinamika tu je i dramatika. I tako dalje: istraživanje u pojedinim umetničkim disciplinama uvek je dovodilo do neočekivanih zaokreta u postojećem. Setimo se "Mobila" Kaldera i

mnogo toga će nam biti jasno. O mehaničkom momentu u skulpturi sanjali su ne samo umetnici Renesanse, već i oni u Antici. Voda kao osnovna energija posebno je bila omiljena u Vizantiji koja je to nasledila od umetnika iz Kapadokije.

Skulptura kako je shvata Ana Viđen uglavnom se iscrpljuje u oblikovanju i gradnji, dakle arhitektonalnim momentom, u upotrebi iluzije o mekom i tvrdom, spajanje jedne sa drugom stranom. Svakako da je obojenost nešto što ovu umetnicu privlači. Tako osnovni oblik postaje složeniji i nije obična mimetika. U nekim skulpturama srećemo i grebanje: osnovni oblik se razara i moguće je u tome razaznati neku vrstu crtanja. Arabeske. Posebno je interesantna na izložbi skulptura "Žar Ptica". Posmatrač će svakako ostati zbunjen jer pred njim nije oblik ptice već gromada koja je oblikovana u poliedar. No, zarez i obojenost sugerisu da je osnovni oblik neka vrsta sublimacije i da je potrebno dosta mašte i volje da se dosegne nivo igre koju umetnica nameće. Isto je i sa njenim brodovima. Nisu tu da plove već da svojim oblikom udivljavaju jer su zaista produkt inženjerskog genija u čoveku. Mora se istaći da je osnova njene skulptorske misli arhitektonika: ona omogućava da se smena čvrstine i sugerisane mekote, obojenosti i plemenitosti same materije smenjuju na opšte udivljenje.

Ana Viđen rođena je Dubrovniku i ovo joj je deveta samostalna izložba. Dela joj se nalaze u mnogim gradovima i muzejima.